

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

ЖІНОЧИЙ ВЕРТЕП

„Вечір добрий, сестрички!“

Л Ї В І В

1939

ТЕАТРАЛЬНІ ГУРТКИ!

На Святого Миколая уладьте в читальні
Свят-Миколаївський Вечір
з книжки Юри Шкрумеляка

„СВЯТИЙ МИКОЛАЙ У СЕЛІ“

Це Миколаївський Вечір у двох частинах: для дітей і для дорослих. Тут є деклямації, пісні і сценки в 1 дії на першу і другу частину Вечора. Є також поучення, як уладити роздачу дарунків для дітей і молоді. Дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!) Ціна книжки 1 зл., на пересилку додати 20 сот.

НА ВЕЛИКОДНІ І ВЕСНЯНІ ДНІ

приготовте виставу з книжки Юри Шкрумеляка

„СТРІЛЕЦЬКА ПИСАНКА“

Великодня Вистава в двох частинах

Це деклямації, інсценізації й одноактові сцени, звязані з Воскресенням Христа і з Великоднім побутом. Дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!) Ціна книжки 1.20 зл. На пересилку додати 20 сот.

ВИСТАВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШУ ДРАМУ Юри Шкрумеляка

СТРІЛЕЦЬ НЕВМИРУЩИЙ

Лицарські пригоди стрільця січового, в 5 діях

Ціна 1.50 зл. На пересилку додати 30 сот.

Питайте за цими книжками по книгарнях, або замовляйте на адресу:

Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловесць, вул. Листопада 2.

06 10

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

ЖІНОЧИЙ ВЕРТЕП

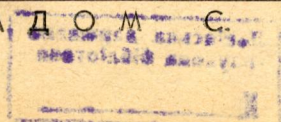
„Вечір добрий, сестрички!“

ЦІНА 50 СОТ.

Л Ї В І В

1938

Н А К Л А Д О М С. Г Е В А К А

W5/2-4u/7-660

ОСОБИ:

Ангел
Перша пастушка
Друга пастушка
Перша жінка
Друга жінка
Жидівка
Біда - темнота
Смерть

За дозволом церковної влади.

Перша пастушка, Друга пастушка, Перша жінка
і Друга жінка (колядують під вікном, або в сінях,
на нуту „Дивная новина“):

Сестро наша чесна, вийди, вийди з хати,
(2) Разом з нами, сестричками, заколяду-
[вати!]

Як не можеш вийти, відчини віконце,
(2) Глянь, як зірка з неба ссяє, мов те ясне
[сонце!]

(входять у хату)

ПЕРША ПАСТУШКА:

Вечір добрий, сестрички,
І вам, браття - козаки!

ПЕРША ЖІНКА:

Вечір добрий, господине!
Хай біда і лихо згинє!

ДРУГА ЖІНКА:

Чи чували про новину,
Про небесну ту Дитину,
Що у яслах народилась,
Разом з нами звеселилась?

ДРУГА ПАСТУШКА:

В Вифлеємі ми бували,
Божу славу оглядали, —
І за вас просили Бога!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Ой, важка була дорога!

ДРУГА ПАСТУШКА: (тривожно)

Лютий Ірод розізлився,
Що Син Божий народився!
В світ катів цар посилає,
Діточок малих стинає...

ПЕРША ЖІНКА: (обурено)

Хоче цар Христа зловити,
Сина Божого убити!

ДРУГА ЖІНКА: (нишком)

Мати Божа тее взнала,
І Дитятко своє взяла,
В Бога помочі благає,
До Єгипту утікає...

ПЕРША ЖІНКА: (перестерігає)

Там дорогами й стежками
Ходять шпиги із катами!
Де дитину шпиг пізнає,
Зараз ката посилає...

ДРУГА ЖІНКА:

Ми ж від хати йдем до хати,
Добрим людям розказати,
Щоб від лиха береглися,
Щоб Іроду не далися!

ПЕРША ЖІНКА:

Як дитя в вас є маленьке,
То вважай на нього, ненько!
Помолися Богу з-тиха
Й бережи дитя від лиха,
Від ворожої напасти,
Щоб катам до рук не впасти!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Ми ж молити будем Бога:
(звертається до образів святих)
Боже, хай мене тривога,
Хай минуть нас злі пригоди,
Хай пропадуть всі Іроди!

ВСІ: (повторюють)

ДРУГА ПАСТУШКА: (що дивилась до вікна)

Сестри, сестри! Уважайте
І на Бога уповайте!

Хмара зірку заслонила,
Наближається зла сила!

(входить Жидівка з кошиком у руці)

ЖИДІВКА: (підлесливо)

Ну? Чого так в хаті тихо?

Чи скоїлось може лихо?

Як є лихо, я пораджу,

Розвеселю і розраджу...

(пильно оглянувши гостей)

О, в вас, бачу, нині гості...

Варто й їм по довгім пості

Смачно випити і зісти —

Ну? Ніхто не просить сісти?...

ПЕРША ЖІНКА:

Хто ж ти є і звідкіля ти

Йдеш непрошена до хати?

ЖИДІВКА:

Я? Мене тут кожний знає —

Я від Мошка жінка, Хая!

Ходжу з кошиком до хати,

Люблю людям щось продати.

(виймає з кошика пляшку)

Лиш напитись із плящини,

Зараз лихо й смуток згине!

ДРУГА ЖІНКА:

А скажи - но нам, жидівко, —

Чи ти пеш коли горівку?!

ЖИДІВКА:

Як? Горівку? Оковиту?

Або я дурна це пити?...

(схаменулася і беться по губі)

Ні... Не так! Не так виходить...

Я не пю, бо... мені шкодить...

ПЕРША ЖІНКА:

Бачиш? То ти нас частуєш —

А сама і не спробуєш...

ЖИДІВКА: (збентежена)

Ну, як неохота пити,
То щось інше мож купити...
(виймає всякі лашки)
Ось, які тут є убйорки —
І коралі — і пацьорки —
І горсети — і панчохи —
Гарні мешти — пудру трохи...

ДРУГА ЖІНКА: (рішуче)

О, ні, Хайко! Ні те з пляшки,
Ані тії фаталашки —
Нам уже не до вподоби!
Це в біду нас завелоби!

ПЕРША ПАСТУШКА:

В нас своя є, рідна ноша,
І тривала і хороша!
Будем ми її носити
І в ній Господа хвалити.

ДРУГА ПАСТУШКА:

Так! Зі свого полотна
Ноша красна і міцна, —
А як ще повишивати,
То й княгиню можна вбрати!

ПЕРША ЖІНКА: (ніжно)

Ми й Ісусові малому
В дарі принесли із дому
Сорочечку вишивану,
Дзюбеночку вибивану —

ДРУГА ЖІНКА:

Білу свитку і шапчину,
І тепленьку кожушину —

ПЕРША ПАСТУШКА:

Сопілочку, дрібнограйку,
І гуцульську красну крайку —

ДРУГА ПАСТУШКА:

А на ноги постолятка,

А на ручки рукавчатка —
ПЕРША ЖІНКА:

Все те власної роботи, —
Для потіхи і теплоти!

ДРУГА ЖІНКА: (втішно)

То ж то нам серденько билось,
Як Дитятко веселилось!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Сорочечку пишну вбрало
На сопілочці заграло!

ДРУГА ПАСТУШКА:

В ручки плескали ангели,
Заспівали всі веселі —

ПЕРША ЖІНКА:

Й звеселилась Божа Мати,
Як уздріла красні шати!

ДРУГА ЖІНКА:

Отакі ті наші строї!
Ти сховай у кошик свої
Та й іди собі додому —
Тут не треба їх нікому!

ПЕРША ПАСТУШКА: (поважно)

А що треба нам купити, —
Знаємо, куди ходити:
В нас свої крамниці, рідні,
Нашого довіря гідні!

ХАЙКА: (злісно)

То женете мене з хати?
Неохота купувати?
То аж так ви помудріли?
А бодай ви побіліли!

(погрожує всім)

Піду я — але ви знайте,
Помсти моєї чекайте!...
Ви гадаєте, не знаю,
Що скоїлось в тому краю?

Знаю, знаю, що чувати,
Й знаю, що за гості в хаті...

(до гостей — пастушок)

Знаю, де були ви вчора!
Буде помста, буде скоро...
Я скажу, кому потрібно,
До чого ви мудрі, здібні!

(показує пальцем по черзі на пастушки і жінки)

Я вас знаю... Ти Юстина, —

А ти, друга, Катерина...

А ви, жінки, то мами

Тих пастушок — знаєм ми!

(до пастушок)

Замість вівці свої пасти —

Ви кпите з Ірода власти...

Замість стада пильнувати,

Ви дитині йшли співати!

Ви признались тут сами —

Зараз вам покажем ми!

(скоро виходить)

ПЕРША ПАСТУШКА: (зо страхом)

Що вона тут говорила?

Чимось нам вона грозила!

ПЕРША ЖІНКА: (успокоює)

Та не біймося, небого, —

Уповаймо всі на Бога!

ДРУГА ЖІНКА:

Наше діло чисте й праве —

Не діждемося неслави!

(Біда входить у хату)

БІДА: (злобно — втішно)

А! Ви тут всі поховались,

Що йому там поклонялись!

(грізно)

Га! Скажіть! Куди ходили?

І кому дари носили?

Признавайтесь!...

ПЕРША ЖІНКА:

Що ти? Хто ти?

БІДА: (гордовито)

Я Біда, сестра темноти!

Ірод - цар мене післав

І ще строго наказав,

Щоб я всіх тих пошукала,

Що в містечко мандрували...

Я вас тут усіх знайшла —

Хайка мені допомгла!

Ну? Скажіть, яка новина?

Де тепер є та дитина?

Як не скажете усі,

Як не вклонитесь мені,

Й Хайки в хату не приймете, —

Гірко жалувать будете!

ДРУГА ЖІНКА:

Бога зрадити? О, ні!

Ні біді, ні темноті

Не поклонимось ніколи —

Житимем по Божій волі!

ПЕРША ЖІНКА:

Ми не знаєм, що то — страх,

Бо в нас світло є в серцях!

ПЕРША І ДРУГА ПАСТУШКА:

І хочби прийшлося вмерти —

Стежка зраді в нас заперта!

БІДА:

Так говориш? То ще нині

Вмрете всі! В одній хвилині!

(відчиняє двері і кличе)

Смерте! Смерте! А ходи - но!

Тих отут візьми, зітни - но!...

(Смерть входить у хату)

СМЕРТЬ:

Хто то кликав тут за мною?
Я прийшла, стою з косою!
(до Біди)

Ти? Кажи ж, кого стинати,
Бо я мушу поспішати!
Досить праці і важкої
Дав нам Ірод днини тої!

БІДА:

Ось вони! Всі з тої хати
Ірода не хочуть знати!
Дуже вже змудріли, видко, —
Ну! Коси їх, але швидко!

СМЕРТЬ: (підняла косу, хоче замахнутися, та тут
— Ангел входить у хату)

АНГЕЛ: (вдаряє мечем по косі)

Стій! Не смій їх убивати!
Геть іди з цієї хати!
Ти до них не маєш права,
Бо над ними Божа слава!
Я ж тебе давно шукаю,
Бо приказ для тебе маю
Від Господа з висоти,
Що під ним і я — і ти!
А приказ той — слухай пильно:
Той, що кров лив так обильно,
Що неправді все служив,
Кривду довкруги ширив,
І згубить хотів Дитину, —
Ще сьогодні марно згине!
Зараз в Русалим іди,
Ірода - царя зітни!

СМЕРТЬ:

Рік Господь із висоти,
Що під ним і я — і ти!

На приказ його іду,
Ірода - царя зітну!
(виходить з хати)

ВСІ: (радісно до Ангела)
Слава Богу! Слава Богу,
Що дав правді перемогу!

ПЕРША ЖІНКА:
Вже Син Божий буде жити
Й нас від кривди боронити!

ПЕРША ПАСТУШКА:
І тепер нам був ласкав, —
Нас від згуби врятував!

АНГЕЛ: (святично)
Сталося, як Бог велів!
Вами всіми Він зрадів,
Що Ісусові вклонились,
Темноті не покорились!
Бог з небес мене післав,
Щоб усім вам я сказав:
За серденько ваше добре,
І відважне і хоробре
І за вірність своєму роду
Матимете нагороду:
Щастя й долю вам подам, —
Лиш просіть — а дасться вам!

ПЕРША ЖІНКА: (з поклоном, — і всі інші, просячи, клоняються перед Ангелом)
Прошу в Господа святого
Ласки для народу свого, —
Добрих жнив на ріднім полі,
Для усіх нас щастя, долі!

ДРУГА ЖІНКА:
Молю: Господи Єдиний,
Хай панує мир в родині —
І в народі єдність, згода!
Хай пропаде міць Ірода!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Молю: Господи Всевишній,
Хай ростуть здорові й пишні
Українські любі діти,
Хай цвітуть мов гожі квіти!

ДРУГА ПАСТУШКА:

Прошу: О, Господня Мати,
Дай усім нам виростати
На потіху свого роду,
Українського народу!

ПЕРША ЖІНКА:

Щоб були в нас добрі діти,
Щоб могли ми всі радіти!

ДРУГА ЖІНКА:

Щоб мужі нас шанували,
Про свою родину дбали!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Щоб брати всіх нас любили,
Щоб нам кривди не чинили!

ДРУГА ПАСТУШКА:

Щоб свідомі всі були
Українські юнаки!

ПЕРША ЖІНКА:

Щоб до цього двору й дому
Приступу не було злому!

ДРУГА ЖІНКА:

Щоб ті чесні господарі
Мали щастя з неба в дарі!
(як є діти в хаті)

ПЕРША ПАСТУШКА:

Щоб велись їм діточки,
Красні, пишні мов квітки!
(як є дочка в хаті)

ДРУГА ПАСТУШКА:

Щоб їх доня, зірка ясна,
Була і багата й щасна!

(як є син у хаті)

ПЕРША ЖІНКА:

Щоб синок їх був щасливий,
Ненці й батькові зичливий!

ДРУГА ЖІНКА:

Щоб життя їм легко плило,
Щоб у полі все родило, —
Щоб носили бжілки мід, —
Щоб здоровий був їх рід!

АНГЕЛ:

Ваші просьби Богу милі, —
Буде так, як ви просили!

ВСІ:

Слава Богу! Слава Богу!

ПЕРША ПАСТУШКА:

Заспіваймож на дорогу!
(колядують)

Як Божа Мати Сина зродила,
Дай Боже,
То в Україні сонце сходило,
Дай Боже!

Сонце сходило, нас освітило,
Дай Боже,
Аж усміхнувся Син Божий мило!
Дай Боже!

Син усміхався, Ірод злякався,
Хрань Боже,
На те Дитятко дуже завзявся,
Хрань Боже!

Казав воїнам всюди шукати,
Хрань Боже,
Ісуса Христа казав спіймати,
Хрань Боже!

А Божа Мати Дитятко взяла,
Дай Боже,
В святу церковцю Його сховала,
Дай Боже!

Стали вояки та й наступати,
Хрань Боже,
Та став люд вірний їх заступати,
Дай Боже!

Стали вояки церкву валити,
Хрань Боже,
Та став люд вірний їх боронити,
Дай Боже!

Стали вояки церкву палити,
Хрань Боже,
Та став люд вірний вогонь гасити,
Дай Боже!

Аж де не взялась дівчина гожа,
Дай Боже,
Маруся красна, мов квітка - рожа,
Дай Боже!

Прапорцем має, коником грає,
Дай Боже,
Гостру шабельку в руці тримає,
Дай Боже!

В Бога - Господа помочі просить,
Дай Боже,
Воріженьків тне, мов траву косить,
Дай Боже!

Так ізкосила, так положила,
Дай Боже,
Ісуса Христа оборонила,
Дай Боже!

А ту Марусю ми споминаймо,
Дай Боже,
Ісуса Христа всі величаймо,
Дай Боже!

Щоб Він нам зволив вік довгий дати,
Дай Боже,
Кривду звалити, Правду підняти,
Дай Боже!

Щоб у час добрий в наше віконце,
Дай Боже,
Зійшло пресвітле, яснее сонце,
Дай Боже!

На тому слові пісню скінчили,
Дай Боже,
Чесць Богу, слава, — а вам вік милий,
Дай Боже!

Примітка: Замість коляди „Як Мати Божа“,
Можна заспівати іншу коляду.

Завваги до Вертепу

Жіночий Вертеп — це в нас новість, але новість потрібна і корисна, бо чому ж наше свідоме дівоцтво і жіноцтво не моглоб самостійно ходити в коляду з Вертепом і так благородно змагатися з юнацтвом і чоловіками за першенство в збиранні датків на церкву, „Просвіту“, „Рідну Школу“ та інші добрі народні цілі? Автім — цей Вертеп то не забаганка автора, тільки воля жіноцтва. Написаний він на виразне бажання жіноцтва. Жінки зверталися до автора з різних околиць краю з питанням: „Чому ж ми, жінки і дівчата, не маємо свого Вертепу, в якому гралиб ролі самі жінки і дівчата?“ І ось — має жіноцтво свій перший Вертеп і нехай вшановує ним Різдво Господнє, нехай радує людей добрих і збирає жертви на добрі цілі,

собі на честь і славу, а загалові на користь і добро. Щасти, Боже!

Вертеп цей легкий і простенький, та добре виведений у хатах, чи на сцені **має причинитися до зросту свідомості** широких мас. До поодиноких роль непотрібно давати якихось окремих пояснень. Тільки ось що:

Перша і Друга пастушка — це молоді дівчата 10 до 16 років, а **жінки**, то правдиві жінки (замужні), або також дівчата, але старші, від 17 років угору, переодягнені за молодих жінок. Пастушки повинні мати в руках пастирські палиці, обклеєні жовто-синім папером (такі, як їх уживають пастушки - хлопці в Вертепах), а жінки без кийків, за те можуть мати бесаги на плечах, бо ж вони носили дари в Вифлеєм. Одежа пастушок і жінок повинна свідчити, що вони не говорять свої слова в Вертепі на вітер, себто: що вони справді тримаються рідної ноші. А тому повинна це бути одежа з того села, в якому ходять з Вертепом, але одежа народня, своя. Де вона вже забулася, наприклад, під містами, там треба собі її пригадати, а де і це неможливе, то вдягтися в народній стрій, такий, як бачимо на сцені, чи то полтавський, чи київський, чи гуцульський, чи іншої української вітки.

Жидівка має виглядати старо, груба, низька, смішна. Говорить верескливо. **Біда** — це висока та худа жінка, вся в чорному одягу, не конче подертому, на голові чорна хустка, чи якийсь капішон, що закриває її лице майже цілком. Може мати чорну маску з полотна. Голос її грубий, майже мужеський. Навіть на руках повинна мати чорні рукавиці. — **Смерть** — подібно вдягнена, як Біда, тільки має на лиці маску смерті і не має хустки ні іншого накриття. В руках коса. (Повинна вважати, щоб тою косою в хаті не накоїти якої шкоди). Голос пискливий. — **Ангел**, як звичайно, з крилами, з мечем у руці. Голос лагідний, поважний.

Автор просить, подавати йому завваги про цей Вертеп на адресу, вказану на окладинці.

Позір:

Увага!

Аматорські Гуртки

Вже вийшла з друку нова театральна штука

В. КОВАЛЬЧУКА — Ю. ШКУМЕЛЯКА

„Стрілецька слава в піснях”

Сценічна дія в чотирох відслонах

З передмовою і режисерськими заввагами.

Ціни 60 сот.

НАЙНОВІШИЙ КОЛЯДНИК, давні й нові коляди, між ними веселі коляди Івана Сорокато́го і дитячі коляди. В додатку „Бажання по коляді”. Давні зібрав і виправив та нові на відомі нуті вложив Юра Шкрумеляк (21 старих і 25 нових ко-
ляд)

0.80

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ ВСІХ ТЕАТРАЛЬНИХ ГУРТКІВ

на нову книжку Юри Шкрумеляка

„УКРАЇНО, НЕ СМУТИСЯ!”

Різдвяні деклямації, інсценізації та сценки — одноактівки.

РІЗДВЯНА ВИСТАВА ДЛЯ СЕЛА Й МІСТА

Ціна 1 злотий.

„ДО СКЛАДУ Й ПРИКЛАДУ”, веселі вірші Івана Сорокато́го. Перша книжка 0.40

„ГРАЙМО ВСІ ОДНО!” — друга книжка 0.60

Питайте за цими книжками в книгарнях, або замовляйте просто на адресу: ЮРА ШКРУМЕЛЯК, ЛЬВІВ 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

0,48 (1986)

5508

Звергаємо увагу на найновішу історичну драму
В. Ковальчука

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР

драма в 4 діях

з режисерськими поясненнями й образками до уладу сцени і характеристики осіб.

Ціна 2 злоті. На пересилку долучити 30 сот.

Драма дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!)

Питайте в книгарнях, або замовляйте на адресу:

Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

Повно сміху і науки!

Такого ще не було!

Всі будуть вдячні тому Гурткові, який виставить
Сільську Ревію — Веселий Вечір
Юри Шкрумеляка

„БЕРІМ БІДУ ЗА РОГИ!“

Це перша велика збірка веселих сенок, пісень - куплетів, розмов та одноособових і гуртових самоговірок — на чотири години вистави!

Ось наголовки деяких точок Веселого Вечора:

Зі сиреди на п'ятицю (сценка), На чім то я скінчив? (самоговірка), Стрільці на квартирі (комедія в 1 дії), Максим і Клим — два сміхованці (розмова про сумне й веселе), Усусус про свій вус (пісня - куплет), Присуд смерти на біду (збірна самоговірка), Як було за князя Гороха (збірна самоговірка), Скарга до Союзу Народів (розмова коня з короною), Циганська наука (комедія в 1 дії), Берім біду за роги! (розмова з бідою і пісні разом з глядачами).

Ця Ревія дозволена до вистав! — Дозвіл на книжці!

Ціна Ревії 2 зл., на порто долучити 30 сот.

Питайте всюди по книгарнях, або замовляйте просто на адресу: Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

Граф. заведення „Victoria“ (М. Гезакової) Львів, 3-го Мая 5

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

ЖІНОЧИЙ ВЕРТЕП

„Вечір добрий, сестрички!“

Л Ї В І В

1939